

Noter til:

Lakoff & Johnson

Metaphors We Live By

af Peter Byriel [byriel@imv.aau.dk] og Franz Berliner [fb@imv.aau.dk] i forbindelse med Videnskabsteori opgave 1998.

[Indholdfortegnelse](#)

[Find](#)

George Lakoff & Mark Johnson: Metaphors We Live By

1 Concepts We Live By.....	4
2 The Systematicity of Metaphorical Concepts.....	4
3 Metaphorical Systematicity: Highlighting and Hiding.....	5
4 Orientational Metaphors.....	5
Conclusions.....	6
Experiential Bases of Metaphors.....	6
5 Metaphor and Cultural Coherence.....	6
6 Ontological Metaphors.....	7
Entity and Substance Metaphors.....	7
Container Metaphors.....	7
7 Personification.....	8
8 Metonymy.....	8
9 Challenges to Metaphorical Coherence.....	9
An Apparent Metaphorical Contradiction.....	9
Coherence vs. Consistency.....	9
10 Some Further Examples.....	10
11 The Partial Nature of Metaphorical Structuring.....	11
12 How Is Our Conceptual System Grounded?.....	11
13 The Grounding of Structural Metaphors.....	12
14 Causation: Partly Emergent and Partly Metaphorical.....	13
Direct Manipulation: The Prototype of Causation.....	13
Metaphorical Extensions of Prototypical Causation.....	14
Summary.....	14
15 The Coherent Structuring of Experience.....	15
Experiential Gestalts and the Dimensions of Experience.....	15
What Does It Mean For a Concept to Fit an Experience ?.....	15
Metaphorical Structuring versus Subcategorization.....	15
16 Metaphorical Coherence.....	16
Specialized Aspects of a Concept.....	16
Coherence within a Single Metaphor.....	16
Coherence between Two Aspects of a Single Concept.....	17
17 Complex Coherence across Metaphors.....	17
18 Some Consequences for Theories of Conceptual Structure.....	18
Inadequacies of the Abstraction View.....	18
Inadequacies of the Homonymy View.....	18
Strong Homonymy.....	18
Weak Homonymy.....	19
19 Definition and understanding.....	19
The Objects of Metaphorical definition: Natural kinds of experience.....	20
Interactional properties.....	20
Categorization.....	21
Summary.....	21
20 How metaphor can give meaning to forms. 126.....	22
More of Form is More of Content.....	22

Closeness Is Strength of Effect.....	22
The Me-First Orientation.....	22
Metaphorical Coherence in Grammar.....	23
An instrument is a Companion.....	23
Conclusion.....	23
21 New Meaning s. 139.....	23
22 The Creation of Similarity s.147.....	24
23 Metaphor, Truth, and Action.....	25
24 Truth.....	25
The importance of truth in Our daily lives.....	26
The Role of projection in truth.....	26
The Role of Categorization in Truth.....	26
What does It Take to Understand a Simple Sentence as Being True?....	27
What Does It Take to Understand a Conventional Metafor as Being True?.....	27
How Do We Understand New Metaphors as Being True?.....	27
Understanding af situation: A Summary.....	27
Indirect understanding.....	28
Truth Is Based on Understanding.....	28
The Nature of the Experientialist Account of Truth.....	28
Elements of Human Understanding in Theories of ‘Objective Truth’ ...	28
25 The Myths of Objectivism and Subjectivism.....	29
The Choices our Culture Offers.....	29
The Myth of Objectivism.....	29
The Myth of Subjektivism.....	30
Fear of Metaphor.....	30
The Third Choice: An Experientialist Synthesis.....	30
26 The Myth of Objektivism in Western Philosophy and Linguistics.....	31
Our Challenge to the Myth of Objektivism.....	31
how standard theories of meaning are rooted in the myth of objektivism.	31
Meaning is Objektive.....	31
Meaning is Disembodied.....	31
Fitting the Words to the World without People or Human Understanding.....	31
A Theory of Meaning Is Based on a Theory of Truth.....	32
Meaning Is Independent of Use.....	32
Meaning is Compositional – The Building Block Theory.....	32
Objektivism Permits Ontological Relativity without Human Understanding.....	32
Linguistic Expressions Are Objects: The Premise of Objektivist Linguistics.....	32
Grammar Is Independent of Meaning and Understanding.....	32
The Objektivist Theory of Communication: A Version of the CONDUIT metaphor.....	32
What an Objektivist Account of Understanding Would Be Like.....	32
27 How Metaphors Reveals the Limitations of the Myth of Objectivism.....	33
The Objektivist Account of Conventional Metafor.....	33
What’s Wrong with the Objektivist Account.....	33

The similarity position.....	34
The objektivist default: 'It's not out job'	34
The Irrelevance of Objectivist Philosophy to Human Concerns.....	34
Objektivist Models Outside of Objektivist Philosophy.....	34
summary.....	34
28 Some Inadequacies of the Myth of Subjektivism.....	34
29 The Experientialist Alternative: Giving New Meaning to the Old Myths	35
30 Understanding.....	35

George Lakoff & Mark Johnson: Metaphors We Live By

1 Concepts We Live By

s. 3

Vores almindelige konceptuelle systems natur er fundamentalt metaforisk

Vores koncepter strukturerer hvad vi perciperer, hvordan vi bevæger os rundt i verden, og hvordan vi forholder os til andre.

Det konceptuelle system spiller derfor en central rolle mht. at definere vores hverdags realiteter

Vi er ikke normalt opmærksomme på systemet, men dets natur kan undersøges gnm. sproget, da kommunikation baseres på dette konceptuelle system.

På baggrund af sproget mener L&J at kunne påvise, at vores konceptuelle system er metaforisk.

ARGUMENT IS WAR er ikke kun en måde at tale om diskussion på, men vi forstår og handler ud fra metaforer, når vi diskuterer (forsvare sit argument, finde modpartens svage sider osv.)

"The essence of metaphor is understanding and experiencing one kind of thing in terms of another." s. 5

Konceptet (argument) er metaforisk struktureret, aktiviteten (to argument) er det og derfor er sproget det også metaforisk struktureret.

Menneskelige tankeprocesser er mestendels (largely) metaforiske. "This is what we mean when we say that the human conceptuel system is mataphorically structured and defined."

Når L&J siger metafor i bogen, mener de metaforisk koncept

2 The Systematicity of Metaphorical Concepts

s. 7

Når vi konceptualiserer en aktivitet metaforisk, systematiserer vi den. Dette påvirker hvad man kan og ikke kan gøre under en aktivitet.

Fordi det metaforiske koncept er systematisk, er det sprog, vi bruger til at tale om det aspekt v. konceptet også systematisk.

Metaforiske koncepter og sproglige metaforiske udtryk er systematisk forbundet.

Derfor kan vores aktiviteters og koncepters metaforiske natur studeres ud fra metaforiske lingvistiske udtryk.

TIME IS MONEY

I vores kultur bruger vi penge til at konceptualisere tid

Metaforiske "entailments" karakteriserer et koherent system af metaforiske koncepter og et tilsvarende system af metaforiske udtryk for de koncepter.
fx kan man ud fra TIME IS MONEY subkategorisere og sige TIME IS A RESOURCE, TIME IS A VALUABLE COMMODITY og bruge udtryk som "spend", "invest" osv.

3 Metaphorical Systematicity: Highlighting and Hiding

s.10

Den systemacitet, som er forudsætningen for at vi kan forstå et aspekt gnm. et andet, gemmer "hide" andre aspekter af konceptet. Pga. ARGUMENT IS WAR overser vi argumentations kooperative natur.

Conduit metaforer (kanalmetaforer): IDEAS ARE MEANINGS
LINGUISTIC EXPRESSIONS ARE OBJECTS
COMMUNICATION IS SENDING

Denne metafor overser kontekst, og at deltagere ikke nødvendigvis forstår sætninger på samme måde.

Metaforisk strukturering er partiel, ikke total (så ville et koncept være et andet koncept, og ikke blot forstået gnm. det andet).

Metaforiske koncepter kan udvides (extended) figurativt/poetisk: hvis ideer er objekter, kan vi "dress them up in fancy clothes"

Når L&J taler om at et koncept struktureres af metafor mener de at det er partielt struktureret og kan extendses på nogle måder og ikke andre.

4 Orientational Metaphors

s. 14

En orienterende metafor strukturer ikke, men organiserer et helt system af metaforer i forhold til hinanden.

De er ofte spatielt orienterende: op-ned, ind-ud, forside-bagside osv.

De er ikke arbitrære men udspringer af vores fysiske og kulturelle erfaring:

HAPPY IS UP

CONSCIOUS IS UP; UNCONSCIOUS IS DOWN

HEALTH AND LIFE ARE UP; SICKNESS AND DEATH ARE DOWN

HAVING CONTROL OF FORCE IS UP, BEING SUBJECT TO CONTROL OF FORCE IS DOWN

MORE IS UP, LESS IS DOWN

FORESEEABLE FUTURE EVENTS ARE UP (AND AHEAD)

HIGH STATUS IS UP, LOW STATUS IS DOWN

GOOD IS UP; BAD IS DOWN

VIRTUE IS UP, DEPRAVITY IS DOWN

(afhængig af "samfundet er en person")

RATIONAL IS UP; EMOTIONAL IS DOWN
(control is up > man is up > rational is up)

Conclusions

s. 17

- de fleste af vores fundamentale koncepter er organiseret via spatielle metaforer
- hver spatiel metafor har intern systematik (internal systematicity)
- de forskellige spatielle metaforer har ekstern systematik, som skaber koherens mellem dem. (se eksempler s. 18)
- spatielle metaforer har rødder i fysisk og kulturel erfaring (ikke arbitrære) en metafor tjener kun som vehikel for forståelse af et koncept pga. dets erfaringsmæssige basis (experiential basis)
- en metafor har mange, mulige basis'. En basis vælges fremfor en anden, afhængig af koherens med det overordnede system.
- i nogle tilfælde er spatialisering så essentiel en del af et koncept, at det er svært at forestille sig en anden metafor strukturere konceptet (høj status, fx)
- selv såkaldt intellektuelle koncepter, er næsten altid baseret på metaforer m. fysisk/kulturel basis, fx højenergi partikler
- svært at skelne fysisk fra kulturel basis, da valget af fysisk basis afhænger af kulturel koherens.

Experiential Bases of Metaphors

s. 19

reelt kan ingen metafor forstås eller adækvat repræsenteres uden dens erfaringsmæssige basis.

se figur s. 20

en metafors 2 dele er kun forbundet gnm. den erfaringsmæssige basis, og kun gennem den kan metaforen tjene forståelsen.

ikke-koherente metaforer har forskellig erfaringsmæssig basis

5 Metaphor and Cultural Coherence

s. 22

En kulturs mest fundamentale værdier er koherente med dens fundamentale koncepters metaforiske struktur.

Vores værdier er altså ikke uafhængige men må indgå i et koherent system sammen med de metaforiske koncepter "we live by"

Der er ofte konflikter mellem de kulturelle værdier og dermed mlm. de associerede metaforer. For at forklare sådanne konflikter må man finde de forskellige prioriteter, værdier og metaforer har i den subkultur, der bruger dem. (se ex, s.23)

Generelt: hvilke værdier der gives prioritet afhænger af subkulturen og af ens personlige værdier. Forskellige subkulturer i en mainstreamkultur deler basale værdier men giver dem forskellige prioriteter. fx Bigger is better i konflikt m. THERE WILL BE MORE IN THE FUTURE.

Uover subkulturer, er der grupper hvis "defining characteristic" er at de deler specifikke vigtige værdier i konflikt m. mainstreamkulturens (trappister!) men på andre mindre åbenlyse måder bevarer andre mainstreamværdier.

Individer kan have forskellige prioriteter, også kulturer (specielt m. op-ned orientering)

Generelt findes de største orientationer - op-ned, ind-ud, foran-bagved- på tværs af alle kulturer, men hvilke koncepter der orienteres hvilken vej og hvilke der er mest vigtige varierer fra kultur til kultur.

6 Ontological Metaphors

s. 25

Entity and Substance Metaphors

Begrænset brugsområde af spatielt orienterende metaforer

Ved at forstå vores erfaring gnm. objekt og substanser kan vi "pick out" dele af vores erfaring og behandle dem som afgrænsede objekter og substanser "of a uniform kind."

Det gør, at vi kan referere til , kategorisere, gruppere og kvantificere dem - og dermed ræsonere (tænke rationelt) om dem.

Ontologiske metaforer har mange formål:

- referere
- kvantificere
- identificere aspekter
- identificere årsager
- sætte mål og motivere handlinger (søge lykken)

mange ontologiske metaforer bliver ikke bemærket som metaforer, bla. fordi deres anvendelsesområde er begrænset mht. erkendelse. Men de kan bearbejdes yderligere, se s. 28.

Container Metaphors

Land Areas

Vi er fysiske væsner, bundne og afskærmede fra resten af verden v. vores huds overflade og oplever derfor resten af verden som værende udenfor os.

Hver af os er en beholder (container) m. afgrænsende (bounding) overflade (surface) og en ind-ud orientering.

Denne orientering projekterer vi på andre fysiske objekter som er afgrænsede af overflader, og ser dem altså som beholdere med en inder- og yderside.

Selv når der ikke er nogen naturlig fysisk grænse som kan ses definere en beholder, tildeler vi en.

Fx når vi skaber territorier (kvantificering)

Afgrænsede objekter har størrelse og kan derfor kvantificeres i termer af, hvor megen substans de indeholder (Der er meget land i Texas)

Substanser kan ses som beholdere: Badekar er beholderobjekt, badevand (når man stiger idet) beholdersubstans

The visual field

Vi konceptualiser vores synsfeldt (visuelle felt) og hvad vi ser som værende i det.

VISUAL FIELDS ARE CONTAINERS

Events, Actions, Activities, and States

begivenheder og handlinger konceptualiseres som objekter og beholderobjekter
aktiviteter konceptualiseres som objekter og beholdersubstanser
states (hvordan man har det) som beholder (in love)

for eks. se s. 31-32

7 Personification

s. 33

er også en ontologisk metafor, hvor det fysiske objekt yderligere specificeres som en persn.

Personifikation lader os forstå erfaringer m. ikke-menneskelige entiteter ud fra erfaringer m. menneskelige motivationer, karakteristikker og aktiviteter.

Hver personifikation er forskellig mht. hvilke aspekter v.folk den udvælger

fx er INFLATION ikke blot PERSON, men ADVERSARY

8 Metonymy

s. 35

synechdote: THE PART FOR THE WHOLE

Metafor og metonym er forskellige *typer* af processer

Metonymis primære funktion er referentiel, dvs. lader en ting stå for en anden

Ikke kun referential, funktion også at formidle forståelse.

Hvilken del der udvælges som metonym afgør, hvilket aspekt der fokuseres på.

Metonymiske koncepter er en del af vores almindelige måde at tænke, handle og tale på.

THE FACE FOR THE PERSON

Metonymiske koncepter er systematiske (systematic) ligesom metaforer:

THE PART FOR THE WHOLE

- flyt røven og kom herover

PRODUCER FOR PRODUCT

- han købte en Picasso

OBJECT FOR USER

- vi skal bruge en bedre handske v. 3. base (baseball)

CONTROLLER FOR CONTROLLED

- Nixon bombede Hanoi

INSTITUTION FOR PEOPLE RESPONSIBLE

- Regeringen vil ikke udtale sig

THE PLACE FOR THE INSTITUTION

- Slotsholmen er ikke, hvad den har været

THE PLACE FOR EVENT

- husk Vietnam!

V. metonymi forstår vi noget gnm. dets relation til noget andet.

Ligesom metaforer, strukturerer meton. koncepter ikke blot sproget men vore tanker, holdninger og handlinger.

Metonymiske koncepter er grundet (grounded) i vores erfaring, ofte mere åbenlyst end metaforiske, da metonymiske normalt involverer direkte fysiske eller kausale associationer. Fx v. ovenstående eksempler.

Symbolisk metonymi (fx religiøs eller kulturel symbolik såsom duen for Helligånden) er heller ikke arbitrær, men grundet i kulturens opfattelse af metonymet (i den vestlige kultur ansås duen for smuk, mild, og fredelig)

Kulturer og religioners konceptuelle systemer er metaforiske og metonymer er vigtige forbindelser mlm. hverdagserfaringen og de koherente, metaforiske systemer.

9 Challenges to Metaphorical Coherence

s. 41

An Apparent Metaphorical Contradiction

- ingen noter, s. 41ff

Coherence vs. Consistency

TIME IS A MOVING OBJECT

Tids forløb konceptualiseres også som TIME IS STATIONARY AND WE MOVE THROUGH IT (som vi bevæger os længere ind i 90'erne, opdager vi...)

Der er koherens ("fit together") mlm. de to metaforer, fordi de er to subcases af TIME PASSES US, i det ene tilfælde står vi stille og tiden går forbi os, i det andet omvendt. Fælles er relativ bevægelse i forhold til os.

Konsistens er sjældnere (metaforiske "entailments" som "form a single image")

Generelt defineres metaforiske koncepter ikke v. konkrete billeder (flyve, krybe) men v. mere generelle kategorier (bevæge sig).

10 Some Further Examples

Metaforer strukturerer partielt vores hverdags koncepter og denne struktur reflekteres i vores "literal language". L&J vil give flere eksempler før de går videre til de filosofiske implikationer.

Jeg nævner blot den overordnede metafor, ikke de metaforiske udtryk.

THEORIES (and ARGUMENTS) ARE BUILDINGS

IDEAS ARE FOODS

mht. til liv/død er IDEAS ARE ORGANISMS, enten PEOPLE el. PLANTS

IDEAS ARE PEOPLE

IDEAS ARE PLANTS

IDEAS ARE PRODUCTS

IDEAS ARE COMMODITIES

IDEAS ARE RESOURCES

IDEAS ARE MONEY

IDEAS ARE CUTTING INSTRUMENTS

IDEAS ARE FASHIONS

UNDERSTANDING IS SEEING; IDEAS ARE LIGHT-SOURCES, DISCOURSE IS A LIGHT-MEDIUM

LOVE IS A PHYSICAL FORCE (ELECTRMAGNETIC, GRAVITATIONAL)

LOVE IS A PATIENT

LOVE IS INSANITY

LOVE IS MAGIC

LOVE IS WAR

RIGDOM ER ET GEMT/SKJULT OBJEKT

IMPORTANT IS BIG

TO SEE IS TO TOUCH; EYES ARE LIMBS

EYES ARE CONTAINERS FOR EMOTIONS

EMOTIONAL EFFECT IS PHYSICAL CONTACT

PHYSICAL AND EMOTIONAL STATES ARE ENTITIES WITHIN A PERSON

VITALITY IS A SUBSTANCE

- hun flyder over m. energi

LIVEE IS A CONTAINER

LIVE IS A GAMLE

Mange metaforiske udtryk er faste udtryk, "phrasal lexical items", som vi ikke anser for metaforiske i den daglige brug: Han har oddsene imod sig. Alligevel er den måde at tale om, forstå og erfare en situation metaforisk struktureret.

11 The Partial Nature of Metaphorical Structuring

Den metaforiske strukturering af koncepter er nødvendigvis partiel og reflekteres i sprogets vokabularium, som indeholder fixed-form udtryk, såsom "to be without foundation"

Fordi koncepter er metaforisk strukturerede er det muligt at bruge udtryk ("konstruere") fra et domæne (BYGNINGER) til at tale om tilsvarende koncepter i det metaforisk definerede domæne (TEORIER). Hvad fx "foundation" så betyder, afhænger af hvordan det metaforiske koncept TEORIER ER BYGNINGER strukturerer konceptet TEORIER.

Det er ikke alle dele af et koncept, der bruges til at strukturere et andet koncept, så der er en brugt del og en ubrugt del.

Den ubrugte del kan fx bruges i poetik.

Bogstavelige og figurative udtryk kan være tilfælde af den samme metafor.

3. underafdelinger af figurativ metafor:

- udvidelser (extensions) af den brugte del af en metafor
- brug af den ubrugte del af en bogstavelig metafor
- nye metaforer

alle disse subspecies ligger udenfor den *brugte* del af et metaforisk koncept som normalt strukturerer vores konceptuelle system.

De metaforiske udtryk L&J har skrevet om hidtil (s.54) er i brug indenfor et system af metaforiske koncepter, og har fastsatte, konventionelle betydninger, men:

Døde metaforer: Der findes også idiosynkratiske metaforiske udtryk, der står alene og ikke bruges systematisk, fx en bjergs fod, et bords ben de eneste brugte dele af ET BJERG/BORD ER EN PERSON.

Sådanne metaforer er marginelle i vores kultur/sprog og deres brugte dele kan bestå i kun 1 konventionelt fastsat udtryk. De interagerer ikke systematisk m. andre metaforer.

Kan dog udvides i subkulturer og de ubrugte dele kan tjene som basis for nye metaforer.

12 How Is Our Conceptual System Grounded?

s. 56

Findes der koncepter som forstås direkte, uden metafor ?

De spatielle koncepters struktur udspringer af vores konstante spatielle erfaring, dvs. vores interaktion med den fysiske omverden. "Concepts that emerge in this way are concepts that we live by in the most fundamental way."

Direkte fysisk erfaring er ikke kun et spørgsmål om at have en krop af specifik slags, men enhver erfaring foregår indenfor en bred baggrund af kulturelle forudsætninger.

Al erfaring er kulturel, vi forstår vores "verden" på sådan en måde, at kulturen allerede er tilstede i selve oplevelsen/erfaringen gnm. assumptions, attitudes, values - forudsætninger.

Alligevel er nogle erfaringer mere fysiske (stå op), andre mere kulturelle (være med til bryllup).

Nogle centrale koncepter, som kroppen fungerer ud fra, (op-ned osv.) er mere skarpt afgrænsede (delineated) end andre: følelser er ligeså basale som spatiel op perceptuel erfaring, men mindre skarpt afgrænset.

Siden der er systematisk korrelation m/m. følelser og vor "sensory-motor" erfaring, danner disse basis for orienterende metaforer (HAPPY IS UP), hvis funktion er at lade os konceptualisere følelser mere afgrænset og relatere dem til andre koncepter.

Man kan altså tale om emergent metaphors og emergent concepts (OBJEKT, SUBSTANS, BEHOLDER)

Ligesom orienterende metaforer, er ontologiske ofte grundet v. systematisk korrelation indenfor vores erfaring, fx er TID ER ET OBJEKT I BEVÆGELSE baseret på korrelationen mellem et objekt der bevæger sig imod os og den tid det tager for at nå os.

Erfaring m. fysiske objekter grundlag for metonymi.

Der er forskel på en erfaring og den måde vi konceptualiserer den.

Fysisk erfaring ikke mere basal end fx emotionel og social, men:
Vi konceptualiserer typisk det ikke-fysiske gnm det fysiske, dvs. selvom man kan have lige basale erfaringer, er konceptualiseringer af dem ikke lige basale.

13 The Grounding of Structural Metaphors

s. 61

Spatielle metaforer kan bearbejdes mere specifikt (fx MIND IS A MACHINE istedet for MIND IS AN OBJECT).

Strukturelle metaforer bruger et højt struktureret og klart afgrænset koncept til at strukturere et andet. ARGUMENT IS WAR

Ligesom orienterende og ontologiske er strukturelle metaforer grundet i systematiske korrelationer i vores erfaring.

Gennemgang af udvikling fra vold til rationel argumentation, der ofte dækker over trusler, smiger og autoritet. Disse taktikker fremstår ofte som grunde i argumentation (fordi jeg elsker dig= undvigelse) . Argumentation er institutionaliseret for at mindske vold.

Selv akademisk/diplomatisk RATIONAL ARGUMENT dækker ofte over ARGUMENT IS WAR

.

Rationel argumentation - Irrationel argumentation - Vold

ARBEJDE ER EN RESOURCE

TID ER EN RESOURCE

er strukturelle metaforer som er vigtige (basic) for vestlig kultur. L&J gennemgår deres grounding s. 65-66. Benytter sig af ontologiske metaforer (ARBEJDE/TID ER SUBSTANSER)

Strukturelle metaforer highlighter aspekter som er vigtige for en kultur, dvs. korresponderer m. den kollektive erfaring, og skjuler andre aspekter, de som ikke korresponderer ret meget. Gennemgang s. 67

Strukturelle metaforer er ikke blot grundet i vores fysiske/kulturelle erfaring, men influerer også på vores erfaring og vores handlinger.

14 Causation: Partly Emergent and Partly Metaphorical

s.69

Det kan virke som om der er en klar distinktion mlm. emergent og metaphorically emergent concepts, men det er der ikke: selv et så basalt koncept som KAUSALITET er ikke blot en af delene, men har en direkte fremkommende kerne og er metaforisk bearbejdet.

Direct Manipulation: The Prototype of Causation

Standardteorier: komplekse koncepter kan reduceres til "undecomposable primitives", ultimative byggeblokke.

Kausalitet bruges til at organisere fysisk/kulturel realitet og er et basalt menneskeligt koncept.

L&J: kausalitet forstås bedre som eksperimentielt gestalt, et "cluster" af komponenter som danner et gestalt.

Direkte manipulationer (fx at tabe ske, Piaget) har visse fælles karakteristika (features) som karakteriserer ideen om direkte manipulation

DM er en integreret del af vores daglige fungeren i vores omverden - vi åbner dører, trykker på lyskontakten osv.

Disse aktiviteter er forskellige men har karakteristika fra prototypen på dm.

Prototypisk direkte manipulation:

1. Agenten har som mål en tilstandsændring hos patienten
2. Tilstandsændringen er fysisk
3. Agenten har en "plan" for at opnå målet
4. Planen indebærer brug af motor program
5. Agenten kontrollerer motor programmet.
6. Agenten er primært ansvarlig for at udføre planen
7. Agenten er energikilde og patienten mål for energien.
8. Der er spatiotemporel overlapning mlm. agentens handling og ændringen i patienten.
9. Agenten udfører planen med succes.
10. Ændringen i patienten kan perciperes.
11. Agenten overvåger (monitors) ændringen gnm. sanseperception
12. Der er en specifik agen og en specifik patient.

Prototypebegrebet forstår L&J udfra Rosch: folk kategoriserer objekter, ikke i sæt-teoretiske termer, men udfra prototyper og familielighed.

De tolv properties overfor udgør prototype fordi:
de gentages igen og igen i handling efter handling i dagligdagen
vi erfarer dem som gestalt (komplekset mere basalt end enkeltdelene)

Gennem deres konstante genkomst i livet, fremkommer kategorien kausalitet med dette genkommende kompleks af properties som karakteristiske for prototypisk kausalitet

Andre former for kausalitet, er handlinger/begivenheder, som er mindre prototypiske, men har familielighed m. prototypen. Når der er for lidt familielighed, kategoriseres handlingen ikke længere som kausalitet.

For at kunne fungere succesfuldt bruger vi kausalitetskonceptet på stadig nye områder gnm. planlægning, ræsonneren osv.

Konceptet er stabilt; vi bruger det vedvarende

Et koncept som fx kausalitet der udspringer af vores erfaring kan bruges på metaforiske koncepter: Læreren mindskede vores arbejdsmoral ved at undervise dårligt. HAPPY IS UP, BAD IS DOWN.

Selvom kausalitet er basalt for msk. aktivitet, er det det ikke som et primitiv i byggeklods betydningen, idet det er analyserbart, og dekomposabelt.

Eftersom det er baseret på prototype, er kausalitetskonceptet holistisk, analyserbart i enkelte karakteristika (properties) og variabelt.

Koncepter kan altså være basic, holistic, and indefinitely analyzable.

Metaphorical Extensions of Prototypical Causation

s. 72

making: som resultat af en prototypisk direkte manipulation er patienten nu en anden ting, dvs. bliver kategoriseret forskelligt fra før m. anden form og funktion.

Sådanne tilstandsændringer forstås ud fra metaforen

THE OBJECT COMES OUT OF THE SUBSTANCE

- man kan skabe en statue (ud) af ler.

her ses leret som CONTAINER via. SUBSTANCE IS A CONTAINER

MAKING er altså delvist, hvis ikke totalt metaforisk koncept

Dvs. MAKING er tilfælde af et direkte fremkommende koncept DIRECT MANIPULATION, som bearbejdes gnm en metafor THE OBJECT COMES OUT OF THE SUBSTANCE

MAKING kan også konceptueliseres gnm. bearbejdning v. THE SUBSTANCE GOES INTO THE OBJECT

flere eks. s. 74-75, men pointen er:

Summary

et koncept kan baseres på en prototype som er direkte fremkommende af vores erfaring. Den prototypiske kerne bearbejdes så yderligere v. metafor for at skabe et bredt koncept m. mange anvendelser.

Et koncepts prototypiske kerne er et gestalt bestående af karakteristika som naturligt fremkommer sammen i vores daglige erfaring (v. direkte manipulationer), og ikke en uanalyserbar semantisk primitiv som byggebloksteorier ville hævde,.

3 måder kausalitet ikke er en uanalyserbar primitiv:

- karakteriseret v. familielighed til prototypen

- uendeligt analyserbart gestalt af naturligt fremkommende karakteristika
- den prototypiske kerne kan bearbejdes metaforisk på mange måder.

15 The Coherent Structuring of Experience

s. 77

Experiential Gestalts and the Dimensions of Experience

hvad betyder det for en erfaring at være koherente ved at have struktur?
hvad gør en erfaring til et argument?

6 dimensioner i eksperentielle gestalter:

- Participants
- Parts
- Stages
- Linear sequence
- Causation
- Purpose

For at forstå fx argument gnm krig skal man kunne superimpose konceptet krigs multidimensionelle struktur på argumentets tilsvarende struktur.

Multidimensionelle strukturer: eksperentielle gestalter= måder at organisere erfaring til struktureret hele.

Vores erfaring er koherent når den struktureres v. sådanne gestalter: en konversation er en diskussion når dimensionerne fra krigsgestaltet passer på vores perceptioner og handlinger i konversationen.

Multidimensionelle gestalter og korrelationerne mlm. dem er nøglen til at forstå koherens i vores erfaring.

Gestaltens dimensioner er direkte fremkommende koncepter: de forskellige dimensioner, fx. parts, fremkommer af vores erfaring (s.82)

Koherens mlm. erfaringer: når de kan kategoriseres v. gestalter med mindst de 6 dimensioner.

What Does It Mean For a Concept to Fit an Experience ?

Vi klassificerer specifikke erfaringer v. eksperentielle gestalter i vores konceptuelle system.

Der skal skelnes mlm. 1) erfaringen selv som vi strukturerer den og 2) de koncepter som vi strukturerer den med, dvs. de eksperentielle gestalter såsom KONVERSATION el. DISKUSSION.

Koherens er når hver enkelt dimension v. konceptet korrelerer med den virkelige erfarings aspekter.

Metaphorical Structuring versus Subcategorization

Subkategorisering (argument is conversation): a) samme slags aktivitet b) nok af de samme strukturelle karakteristika

Metaforisk strukturering: (argument is war): a) forskel i hvilken slags aktivitet b) partiel strukturering

subkategorisering og metafor er endpoints på et kontinuum.

Når det ikke er klart hvorvidt A el. B er samme slags aktivitet el. ej, er forholdet m.m. A og B et sted midt i mellem subkat. og metafor.

Metaforisk strukturerede koncepter: komplekse gestalter struktureret partielt af andre gestalter

Nogle koncepter næsten udelukkende partielt strukturerede, fx kærlighed, som dog har en kerne minimalt struktureret v. subkategorisering: KÆRLIGHED ER EN FØLELSE

Når et koncept er struktureret af mere end en metafor, passer de forskellige metaforiske struktureringer normalt sammen på en koherent måde.

16 Metaphorical Coherence

s. 87

Specialized Aspects of a Concept

Koncepter har specialiserede aspekter som bruges i bestemte subkulturer / situationer fx RATIONAL ARGUMENT i den akademiske kultur, der pga den akademiske verdens skrevne diskursform yderligere specificeres v. restriktioner (som ikke er vigtige i det overordnede, generelle koncept) til ONE PARTY RATIONAL ARGUMENT, se s. 88-89.

De aspekter der ikke fokuseres på v. de overordnede koncepter defineres yderligere v. andre metaforer som kan tilføje konceptet denne fokusering, fx defineres RATIONAL ARGUMENT yderligere v. ARGUMENT IS A JOURNEY, A CONTAINER, A BUILDING. Sammen giver de koherent forståelse af konceptet.

Coherence within a Single Metaphor

Hvilke mekanismer mht. koherens indenfor en enkelt metaforisk, partiel strukturering ?

Facts om rejser:

A JOURNEY DEFINES A PATH
THE PATH OF A JOURNEY IS A SURFACE

De metaforiske implikationer (entailments):

AN ARGUMENT IS A JOURNEY (vi er nået til en skræmmende konklusion)
A JOURNEY DEFINES A PATH (jeg er kommet på vildspor)
derfor AN ARGUMENT DEFINES A PATH (dit argument er afsporet)

AN ARGUMENT IS A JOURNEY
THE PATH OF A JOURNEY IS A SURFACE (han er på sporet af os)
derfor THE PATH OF AN ARGUMENT IS A SURFACE (lad os gå argumentet igennem igen)

De metaforiske entailments karakteriserer metaforens interne systematik, dvs. gør alle eksemplificeringer af metaforen koherente.

Coherence between Two Aspects of a Single Concept

Når vi fx vil tale om indhold i en argumentation bruger vi
AN ARGUMENT IS A CONTAINER (der er ikke megen fornuft i det han siger)

Overlappninger mlm. JOURNEY & CONTAINER metaforer:
hvis vi fortsætter, skal vi nok finde kernen i Lakoffs argument

det er de to metaforers entailments, der muliggør overlappning:

en nonmetaforisk entailment om rejser:
as we make a journey more of a path is created.
A PATH IS A SURFACE

derfor, as we make a journey more of a surface is created

en metaforisk entailment om argumenter baseret på rejser:
AN ARGUMENT IS A JOURNEY
as we make a journey more of a path is created.
derfor, as we make an argument more of a surface is created

en metaforisk entailment om argumenter baseret på beholdere:
AN ARGUMENT IS A CONTAINER
as we make a container, more of a surface is created
derfor, As we make an argument, more a surface is created

de to metaforiske entailments har altså samme konklusion, overlappningen skaber koherens og skaber forbindelsen mlm. den mængde grund, et argument dækker og den mængde indhold det har.

- metaforisk entailment vigtig mht. til at forbinde alle tilfælde af en enkelt el. to forskellige metaforiske struktureringer af et koncept.
- en fælles metaforisk entailment kan etablere krydsmetaforisk korrespondens.
- de forskellige metaforiske struktureringer har forskellige formål v. at highlighte forskellige aspekter v. et koncept.
- når formål overlapper, gør også metaforer. Der er koherens.
- konsistens er sjældent, koherens er typisk.

17 Complex Coherence across Metaphors

s. 97

Metaforer virker når de opnår et formål, primært at forstå et aspekt ved et koncept.

Når to metaforer med succes opnår to formål, vil overlappninger i formål korrespondere med overlappninger i metaforen.

Sådanne overlappninger kan karakteriseres ud fra delte entailments og den krydsmetaforiske korrespondens, de etablerer.

2 årsager til kompleksitet: 1) at der ofte er mange metaforer der partielt strukturerer et bestemt koncept 2) og når vi diskuterer et koncept bruger vi ofte andre koncepter som selv er forstået metaforisk.

Det er de samme mekanismer v. kompleks koherens som ved koherens i en enkelt metafor.

Hvad der først kan virke tilfældigt dækker ofte over at de metaforiske udtryk er del af et komplekst metaforisk system, som tjener til at dække alle aspekter v. et koncept, sådan som vi forstår det koncept.

Metaforerne kommer fra afgrænsede og konkrete erfaringer og tjener til at konstruere abstrakte og udviklede koncepter som fx ARGUMENT el LOVE.

18 Some Consequences for Theories of Conceptual Structure

s. 105

en adækvat teori om det menneskelige konceptuelle system skal forklare hvordan koncepter 1) er grundet 2) strukturerede 3) relaterede til hinanden og 4) definerede.

Abstraction teori: he buttressed his argument & he buttressed the wall specielle tilfælde af det samme abstrakte begreb om butress

Homonimi teori: to forskelloige og uafhængige koncepter
svag h: de to koncepter *kan* have lighedspunkter, men de bliver ikke forstået gnm. hinanden (metaforisk)

Inadequacies of the Abstraction View

1. giver ingen mening mht. orienterende metaforer. Hvilket generelt koncept m. noget indhold kunne være abstraktion af både CONTROL, MORE, VIRTUE, FUTURE ?

2. Kan ikke skelne mlm. metaforer m. formen A er B og så B er A - def skal være neutral term dækkende begge domæner.

3. Mht. meget generelle koncepter, LOVE, vil a. teori søge at finde ét koncept bredt nok til at dække alle metaforerne men overser så at de forskellige metaforer dækker forskellige aspekter v. koncepter

4. A. teori kan ikke forklare strukturelle metaforer, fordi det ikke kan forklare tendensen til at forstå det abstrakte gnm. det konkrete. Lige så v. assymetrien: der er altid mere i det definerende koncept end der bruges til at strukturere.

5. A. teori: der findes slet ikke metaforiske koncepter, og derfor ingen grund til at forvente den systematik, L&J har fundet. Generelt kan a. ikke forklare intern systematik.

A. kan heller ikke forklare ekstern systematik, eftersom der ikke findes metaforiske systemer.

6. Eftersom der ifølge a. ikke findes metaforisk strukturering, kan a. ikke forklare metaforiske udvidelser (man bruger den ubrugte del af en metafor)

7. A. antager, fx mht. LOVE IS A JOURNEY at der findes et sæt abstrakte koncepter, neutrale mht. både LOVE og JOURNEY, som kan "fit" dem begge. Disse skal være uafhængigt strukturerede. L&J: LOVE har ikke nogen uafhængigt afgrænset struktur, de er jo netop derfor vi forstå det metaforisk.

Inadequacies of the Homonymy View

Strong Homonymy

Homonymy: brug af samme ord for forskellige koncepter

Stærk homonymy: angribe i de angreb fortet & han angreb mine argumenter står for to forskellige og urelaterede koncepter.

1. Stærk homonymy teori kan ikke forklare intern systematik
2. Stærk homonymy teori kan ikke forklare ekstern systematik
3. Stærk homonymy teori kan ikke forklare udvidelser af den brugte/ubrugte del af en metafor, men betragter disse som tilfældige.

Weak Homonymy

Stærk h.'s svaghed var at den ikke kunne redegøre for de systematiske relationer, L&J har fundet mlm. metaforiske koncepter, fordi den ser hvert koncept som uafhængigt og urelateret til andre udtrykt v. samme ord.

Svag homonymi er tillader sådanne relationer og tager ligheder mlm. koncepter for givne samt antager at de er tilstrækkelige til at redegøre for alle de fænomener, L & J har fundet. Men svag h. har ingen teori om, hvordan man forstår en ting gnm. en anden.

1. L&J: der er direkionalitet i metafor (vi forstår noget gnm. noget andet).
Svag h.: vi forstår ikke noget gnm. noget andet, men vi perciperer ligheder mlm. koncepter og det forklarer brugen af samme ord for disse koncepter.

2. L&J: eksistensen af sådanne ligheder er højest tvivlsom. Hvilken lighed skulle der være mellem alle de koncepter som er orienteret UP ? Eller front-back ? I svag h. skulle dette ses som iboende egenskaber.

"there is no reasonable theory of inherent similarity"

3. L&J's teori forklarer metaforisk grounding udfra systematiske korrespondancer i vores erfaring, fx at være dominerende i en slåskamp og være fysisk øverst, men der er forskel på korrespondens og "similarity" (lighed), eftersom korrespondens ikke behøves at være baseret på lighed.

L&J's teori kan forudsige mulige metaforer, svag h. giver en "after the facts" forklaring og kan ikke forklare **hvorfor** ligheden er der!

En redegørelse for ligheder kræver en teori om forståelse af erfaringsområder, som ikke i sig selv er klart afgrænsede og skal forstås ud fra andre områder. Det har filosoffer og lingvister ikke interesseret sig for, hævder L&J.

19 Definition and understanding

s.115

L&J er primært interesseret i hvordan folk forstår deres erfaringer. Ser sproget som givende data, som kan føre til generelle principper for forståelse. – det gør dictionary makers og andre students of meaning ikke.

Disse genrelle principper involverer hele systemer af koncepter, istedet for individuelle ord eller koncepter. Og de er ofte metaforiske af natur (altså: forstå en slags erfaring i form af en anden).

Denne interesse for hvordan vi forstår erfaring kræver en meget anderledes forståelse af definition.

Hovedemnet for sådan en beskrivelse af definition er: Hvad der bliver defineret og hvem står for defineringen.

The Objects of Metaphorical definition: Natural kinds of experience.

Forståelse sker gennem hele domæner af erfaring og ikke i form af isolerede begreber.

Dette rejser et fundamentalt spørgsmål: "Hvad udgør et basalt domæne af erfaring".

Hvert sådant domæne er et struktureret hele i vores erfaring (opfattes som experiential gestalt).

Sådanne gestalter er 'experientially basic' fordi de kendetegner strukturerede helheder indenfor stadigt tilbagevendende menneskelige erfaringer. De repræsenterer sammenhængende organiseringer af vores erfaringer på naturlige dimensioners vilkår (parts, stages, causes, etc.)

Domæner af erfaring der er organiseret 'in terms of such natural dimensions' synes for L&K at være 'Natural kinds of experience'.

De er naturlige idet de er produkter af:

1. Vores kroppe
2. Vores interaktioner med vores fysiske miljø
3. Vores interaktioner med andre mennesker i vores kultur.

Med andre ord er de produkter af den menneskelige natur. Nogle universelle, mens andre er kulturelt betingede.

L&J foreslår at de begreber der forekommer i metaforiske definitioner er dem der stemmer overens med naturlig erfaring.

Ligesom de mener at begreber der bruges i metaforiske definitioner til at definere andre begreber også stemmer overens med 'naturlig erfaring'.

Af dette følger at nogle former for naturlig erfaring er delvis metaforiske af natur, eftersom metafor spiller en væsentlig rolle i karakteriseringen af erfaringens struktur.

Interactional properties

Standard synspunktet prøver at være objektivt. Det antager at erfaringer og objekter har iboende ejendele (properties) og at mennesker udelukkende forstår dem gennem disse ejendele.

Definition for objektivisten er et spørgsmål om at bestemme hvad de iboende ejendele er, ved at give nødvendige og tilstrækkelige betingelser for påhæftningen af begrebet.

Eks. love har forskellige 'senses' som hver især kan defineres gennem iboende ejendele som fondness, affection, sexual desire etc.

Modsat mener L&K at vi kun delvist forstår 'love' ved hjælp af sådanne iboende ejendele. For størstedelen er vores forståelse af 'love' metaforisk – og vi forstår det primært gennem (in terms of) begreber for andre naturlige erfaringer: JOURNEYS, MADNESS, WAR, HEALTH.

Fordi definerende begreber udspringer af vores interaktioner med hinanden og med verden vil begrebet de metaforisk definerer forstås via interaktive egenskaber (interactional properties).

Lang snak om 'Fake gun' se s. 120.

Categorization

Objektivisterne: En kategori er defineret vha. en række iboende egenskaber af enhederne i kategorien.

Alt i universet er enten udenfor eller indenfor kategorien.

L&J: Denne opfattelse passer ikke med den måde folk kategoriserer ting og erfaringer.

For mennesker er kategorisering primært et middel til at forstå verden. De mener derfor:

Summary

Individuelle begreber er ikke defineret på en isoleret facon, men istedet i kraft af deres rolle i naturlige former for erfaring.

Begreber er ikke udelukkende defineret ved iboende egenskaber – de er primært defineret ved interaktive egenskaber.

Definition er ikke et spørgsmål om at udstikke et færdigt sæt af nødvendige og tilstrækkelige omstændigheder for brugen af et begreb (selvom det er muligt i bestemte situationer – eks. videnskab).

Istedet defineret vha prototyper og typer af relationer til prototyper.

20 How metaphor can give meaning to form s. 126

Fordi vi opfatter lingvistisk form vha rumlige termer er det muligt for bestemte rumlige metaforer at indvirke direkte på en sætnings form, da vi opfatter den rumligt.

Dette muliggør direkte links mellem form og indhold – baseret på generelle metaforer i vores conceptuelle system.

Sådanne link gør forholdet mellem form og indhold alt andet end arbitrært – og noget af betydningen af en sætning kan skyldes sætningens form.

More of Form is More of Content

Eks.

Teun gik og gik og gik og gik

er mere end:

Teun gik.

Closeness Is Strength of Effect

Hvem er folkene tættest på Per Jauert

betyder:

Hvem er folkene der har den stærkeste effekt på Per

Også i forh. til placering i sætningen:

Kolstrup dræbte Pedro

Kolstrup forårsagde Pedros død

Den første er vildere og mere direkte end den anden.

The Me-First Orientation

Siden vi bruger det meste af vores tid i en oprejst position (nogen af os ihvertfald), ser og bevæger os fremad, bruger det meste af vores tid på at udføre handlinger. Har vi en tendens til at se os selv som mere Op end Ned, mere 'front' end 'back', mere aktive end passive.

Det har også betydning for hvordan vi placerer os selv i sproget.

Generelle princip: Relativt til egenskaberne af den prototypiske person, kommer ordet hvis mening er tættest på først. (I engelsk ihvertfald).

Metafor i vores conceptuelle system: Nearest i first.

Metaphorical Coherence in Grammar

An instrument is a Companion

eks. Mig og min skoda har set det meste af Århus Vest

Jeg skar pølsen med en kniv (med indikerer companionship 'With').

Conclusion

Er parafrase mulig. Kan to sætninger betyde det samme.

En gut der hedder Dwight Bolinger har brugt en del tid på at vise at det er næsten umuligt.

L&J gør det muligt at se hvorfor det forholder sig sådan (fordi vi opfatter sætninger i rumlig metafor).

Form spiller altså en rolle.

Eks. med intonation. Spørgsmål ender normalt i stigende toneleje. Det passer fint overens med metaforene: UNKNOWN IS UP, KNOWN IS DOWN.

21 New Meaning s. 139

Metaforene L&K har beskæftiget sig med hidtil er konventionelle. Nu ser de på metaforer som er udenfor vores konventionelle konceptuelle system, metaforer som er kreative og imaginære.

Nye metaforer skaber fornuft i vores forståelse på samme måde som konventionelle: De giver sammenhængende struktur, Fremhæver nogle ting og gemmer andre.

se eks. med LOVE IS A COLLABORATIVE WORK OF ART

1. Metaforen fremhæver bestemte træk og nedtoner andre.
2. Medbringer (entail) ikke kun andre opfattelser (LOVE IS WORK, PURSUING SHARED GOALS), men medbringer ganske bestemte aspekter af disse opfattelser.
3. Fordi metaforen fremhæver vigtige kærligheds erfaringer og gør dem sammenhængende, mens den dæmper andre, giver den kærlighed en ny betydning.
4. Hjælper os med godkende handlinger, retfærdiggøre slutninger og hjælper os med at sætte mål.
5. Betydningen metaforen vil have for mig vil være delvist kulturelt bestemt og delvist bundet til mine tidligere erfaringer.

Metaforer har magten til at skabe virkelighed modsat bare at give os en måde at forstå en forud eksisterende virkelighed.

Hvis en ny metafor kommer ind i vores konceptuelle system som vi baserer vores handlinger på, vil det ændre det system og de opfattelser og handlinger som det avler.

Meget kulturel forandring kommer af introduktionen af nye metaforer og bortgangen af gamle.

Eftersom megen af vores sociale virkelighed forstås i metaforiske termer, og vores opfattelse af den fysiske verden er delvis metaforisk, spiller metaforer en betydningsfuld rolle for hvad der er virkelighed for os.

22 The Creation of Similarity s.147

Eftersom vi ser ligheder på baggrund af kategorierne i vores konceptuelle system og på de naturlige erfaringer vi har (som begge er metaforiske), er mange af de ligheder vi ser resultatet af konventionelle metaforer der er en del af vores konceptuelle system.

Måder metaforer skaber ligheder:

Konventionelle metaforer (orienterende, ontologiske, strukturelle) er ofte baseret på gensidige forhold vi opfatter i vores erfaring. Fx er der i vores kultur en sammenhæng mellem hvor lang tid en opgave tager og hvor meget arbejde den kræver. Denne sammenhæng gør det muligt at se tid og arbejde metaforisk som ressourcer – og dermed at se ligheder mellem dem. (sammenhæng er altså ikke lighed – det er metaforen derimod).

Strukturelle metaforer:

eks. IDEAS ARE FOOD

Introducerer ligheder mellem mad og ideer. Som yderligere er baseret på en masse andre metaforer.

Samme ved nye metaforer.

Også mulighed for ligheder på nye områder. Hvis man har en frustrerende kærligheds oplevelse, kan man pga metaforen se ligheder med alle mulige andre former for frustrerende oplevelser.

L&J påstand om at metaforer kan skabe ligheder går imod den traditionelle opfattelse og mest udbredte teori Comparison Theori:

1. Metaforer er et spørgsmål om sprog og ikke om tanke eller handling.
2. En metafor af formen A er B, har samme betydning som A er ligesom B (se s. 153)
3. En metafor kan derfor kun beskrive eksisterende ligheder. Den kan ikke skabe nye ligheder.

L&J siger:

1. Metafor er primært et spørgsmål om tanke og handling og kun sekundært et spørgsmål om sprog.

2. A) Metaforer kan være baseret på ligheder, selvom disse ligheder i mange tilfælde er baseret på konventionelle metaforer der ikke er baseret på ligheder. De er ikke destomindre virkelige i vores kultur – idet konventionelle metaforer delvist definerer hvad der er virkeligt for os.

B) Selvom metaforer kan være baseret på isolerede ligheder, er de vigtige ligheder dem som skabes af metaforen.
3. Metaforers primære funktion er at give os en delvis forståelse af en erfaring i form af en anden. Dette kan involvere allerede eksisterende isolede ligheder, skabelsen af nye ligheder mv.

Vigtigt at huske at comparison theory går hånd i hånd med en Objektivistisk filosofi, i hvilken alle ligheder er objektive – altså iboende egenskaber.

L&J: Eneste ligheder relevant for metafor er ligheder erfaret af mennesker.

Er enige i at ting i verden spiller en rolle i indskrænkningen (!! in constraining) af vores konceptuelle system, men kun gennem vores oplevelse/erfaring af dem.

Egenskaber og ligheder kan kun opfattes relativt til et konceptuelt system. Derfor er de eneste relevante ligheder i forbindelse m. metaforer experiential og ikke objektive (OK L&J).

Experiential correlations kan være af to slags: experiential cooccurrence og experiential similarity.

23 Metaphor, Truth, and Action

s. 156

People in power get to impose their metaphors.

Accepten af metaforen tvinger os til at fokusere på de aspekter af vores erfaring/oplevelse som den fremhæver og leder os til at se det den medfører (entailments) som sandt.

Sådanne sandheder er muligvis kun sande relativt til virkeligheden defineret af metaforen.

Spørgsmål om sandhed er altså ikke forbundet med metaforen i sig selv, men de opfattelser og slutninger som følger af den, og de handlinger som er billiget af den.

24 Truth

s. 159

L&J tror ikke på en objektiv (absolut og betingelsesløs) sandhed, selvom det har været den gængse opfattelse i vestlig kultur at der er.

Tror at der er sandheder, men mener ikke at ideen om sandhed skal bindes til et objektivistisk syn.

Mener at ideen om at der er en absolut sandhed ikke er alene forkert, men også socialt og politisk farlig.

Som vi har set er sandhed altid relativ til et konceptuelt system, som hovedsageligt er defineret vha metafor.

De fleste af vores metaforer har udviklet sig i vores kultur over lang tid, men mange er påduttet os af folk med magt – politiske ledere, religiøse ledere, erhvervsledere, reklamefolk, medierne osv.

I en kultur hvor myten om objektivisme lever i bedste velgående og sandhed altid er absolut, for de folk der pådutter os deres metaforer lov til at bestemme hvad vi opfatter som sandt.

The importance of truth in Our daily lives

Sandhed har betydning for os fordi den har overlevelses værdi og tillader os at fungere i vores verden.

The Role of projection in truth

'Tågen er foran bjerget' er muligvis sand. Idet den relativt til det konceptuelle system som opfatter det såden opfattes som sand. Grunder i at vi kaster en front-back orientation på verden og at vi kan opfatte eks. tågen og bjerget som enheder.

The Role of Categorization in Truth

For at forstå og fungere i verden bliver vi nødt til at kategorisere ting og erfaringer.

Kategorisering er en naturlig måde at indentificere ting/erfaring ved at fremhæve nogle ting og nedtone/gemme andre

De sande udsagn vi laver er baseret på den måde vi kategoriserer ting, og derfor hvad der bliver fremhævet af de kategorisens naturlige dimensioner. Ved at lave et udsagn laver vi et valg ml. kategorier fordi vi har en grund/formål med at fokusere på nogle egenskaber og nedtone andre. Ethvert sandt udsagn udelader nødvendigvis det som er nedtonet eller gemt af de kategoriern som er brugt i det.

Siden kategoriernes naturlige dimensioner (perceptual, functional etc.) fremkommer af interaktioner med verden er egenskaberne givet af de dimensioner ikke egenskaber i objekterne selv, men **interaktive egenskaber**, baseret på det menneskelige perceptuelle apparat, menneskelig forståelse af funktion mv.

Eftersom sandheden af et udsagn afhænger af om kategorierne indbygget i det passer, vil sandheden af et udsagn altid være relativt til den måde kategorien forstås i forhold til vores formål i en given kontekst.

Opsummeret afhænger det af kategorisering på 4 måder.
se s. 165.

What does It Take to Understand a Simple Sentence as Being True?

At forstå om 'The fog is in front of the mountain' er sandt er ikke kun et spørgsmål om

1. at udvælge eksisterende og veldefinerede enheder i verden
2. se om der er en iboende relation (uafhængig af msk. observatør) ml. disse veldefinerede egenskaber.

Istedet er det et spørgsmål om msk. projektion og vurdering, relativt til bestemte formål.

- At forstå om en sætning er sand i en given situation, befordrer at man har en forståelse af sætningen og en forståelse af situationen.
- Vi forstår en sætning som værende sand, når vores opfattelse af sætningen passer tæt nok med vores opfattelse af situationen.
- At få en forståelse af en situation af en art der kan passe vores opfattelse af en sætning kan kræve:
  - (a) Projektere en orientering på noget der ikke har en iboende orientering.
  - (b) Projektere en enhedsstruktur på noget der ikke er klart afgrænset.
  - (c) Tilvejebringe en baggrund på hvilken en sætning giver mening. Altså fremhente en experientiel gestalt (eks. shooting someone, performing a cirkus act) og forstå situationen pba gestalten
  - (d) At få en 'normal' forståelse af sætningen pba dens kategorisering (fx gun, firing) som defineret af prototypen, og prøve af få en forståelse af situationen pba de samme kategorier.

What Does It Take to Understand a Conventional Metaphor as Being True?

Vi har set hvad der er involveret i at forstå en simpel sætning – at tilføje konventionelle metaforer ændrer intet.

s.170

How Do We Understand New Metaphors as Being True?

Surprise: samme som ovenstående.

s. 172

Selvom nye metafor passer på L&J redegørelse for sandhed siger de at emner vedr. sandhed er blandt de mindst relevante for studiet af metaforer.

Understanding of situation: A Summary

Mange ting vi forstår direkte fra vores fysiske involvering med vores umiddelbare miljø. Se hele liste s. 176

Indirect understanding

Har hidtil beskrevet hvordan vi kan forstå aspekter af en situation der er rimeligt klart skitseret i vores direkte erfaring/oplevelse.

Men meget ikke så klart:

Msk følelser, Abstrakte koncepter, Mental aktivitet, Tid, Arbejde, Msk institutioner, Sociale praksisser osv.

Selv om de kan oplevs direkte kan de ikke forstås på egne betingelser. Istedet må vi forstå dem via andre størrelser.

s. 178

Truth Is Based on Understanding

(og en gang til..)

Det er fordi vi forstår situationer pba vores konceptuelle system, at vi kan forstå udsagn der bruger det system af begreber som værende sande. Dvs. så passende eller ikke-passende på situationen som vi forstår den.

The Nature of the Experientialist Account of Truth

(og en gang til..)

We understand a statement as being true in a given situation when our understanding of the statement fits our understanding of the situation closely enough for our purposes.

1. L&J teori har elementer fælles med correspondence theory. Et udsagn har en objektiv betydning, som specificerer omstændighederne hvorunder det er sandt. Uddybning se s. 180
2. Desuden elementer fælles med coherence theory. Forståelse af noget nødvendiggør indpsning i et sammenhængende scheme, relativt til et konceptuelt system. Sandheden vil derfor altid delvist afhænge af sammenhæng (coherence).
3. Elementer af pragmatisk teori. Forståelse kræver et grundlag (grounding) i erfaring.
4. Elementer a klassisk realisme, men uden dets elementer af absolut sandhed. Uddybning se s. 181
5. Mennesker med et meget anderledes konceptuelt system end vores kan på en helt anden måde.

Altså ikke de helt store nyheder i L&J teori. Hævder heller ikke at der er. Kroppen som centrum i vores erfaring.

Betydning som relativt i forh. til kontekst og konceptuelt system.

Elements of Human Understanding in Theories of 'Objective Truth'

Der findes ikke objektiv sandhed.

En sætning har ingen betydning for dig medmindre du forstår den. Endvidere er betydning altid betydning for nogen. Der findes ikke sætninger med betydning i sig selv, uafhængigt af msk.

25 The Myths of Objectivism and Subjectivism

s. 185

The Choices our Culture Offers

Misforstået kulturel antagelse af at det eneste alternativ til objektivisme er subjektivisme.

L&J ser sig selv som givende en tredje mulighed.

Bruger myth som bibringende en måde at forstå erfaring (they give order to our lives). Ligesom metaforer er de nødvendige for at give os en ide om hvad der foregår omkring os.

Ligesom vi ofte tager vores kulturs metaforer for sandhed, gør vi det med kulturens myter.

Ifølge den objektive myte kan myter og metaforer ikke tages seriøst, fordi de ikke er objektivt sande. Som vi skal se er den objektive myte i sig selv ikke sand.

Den objektive myte er en del af alle medlemmer af vores kulturs daglige virke. Den bliver nødt til at suppleres – ikke af subjektivismen men af en experientialist myten (surprise again!!)– som bedre passer på vores erfaringer / oplevelsers virkelighed.

The Myth of Objectivism

1. Verden er bygget op af objekter. De har egenskaber uafhængigt af msk. eller andre væsener som oplever dem.
2. Vi får vores viden om verden ved at opleve objekterne i den og ved at lære hvilke egenskaber objekterne har og hvordan de er relateret til hinanden.
3. Vi forstår objekterne gennem kategorier og begreber.
4. Der finde en objektiv virkelighed, og vi kan sige ting der er objektive, absolutte og ubetinget sande eller falske om den.
5. Ord har faste betydninger.
6. Folk kan være objektive og tale objektivt, men kun hvis de bruger klart defineret sprog, som er ligefremt og direkte og som kan passe på virkeligheden.
7. Metafor og andre slags poetisk, smart, retorisk eller figurativt sprog kan altid undgås ved at tale objektivt.
8. At være objektiv er generelt en god ting. Kun objektiv viden er egentlig viden.
9. At være objektiv er at være rationel.
10. Subjektivitet kan være farligt, eftersom det kan føre til at miste kontakten med virkeligheden.

The Myth of Subjektivism

1. I de fleste af vores daglige praktiske aktiviteter er vi afhængige af vores sanser og vi udvikler intuition som vi kan stole på.
2. Det vigtigste i vores liv er vores følelser, æstetiske sanser, moralske praksisser, og åndelige bevidsthed.
3. Kunst og Poetik overgår rationalitet og objektivitet og sætter os i forbindelse med den vigtigere virkelighed af følelser og intuitioner.
4. Fantasiens sprog, specielt metaforer, er nødvendig for at udtrykke vores enestående og mest personligt betydningsfulde aspekter af vores erfaring.
5. Objektivitet kan være farligt fordi det udelader hvad der er betydningsfuldt for individuelle msk.

Fear of Metaphor

Objektivisme og subjektivisme behøver hinanden, idet de definerer sig som den andens modsætning.

Objektivisme mest udbredt. Siden Grækernes tid spænding ml.

Platon påstod at sandhed var absolut, brugte hans stærke retoriske træk: Hule lignelsen (eller hvad det nu er den hedder på dansk).

Aristoteles så til gengæld kunst som havende en positiv værdi.

Hobbess finder metaforen for absurd og misledende emotionel.

Locke viser samme afsky for figurativt sprog. Ser det som et retorisk værktøj og som sandhedens fjende.

Videnskab mere magtfuld, teknologi, industriel revolution → reaktion fra poeter, kunstnere og nogle filosoffer → romantisk tradition.
Ved at kaste sig over subjektivismen forstærkedes skellet mellem obj og subj.

Idag objektivisme mest magtfuld, måske kunst og religion tilbage til subjektivisme.

The Third Choice: An Experientialist Synthesis

Afviser objektivistisk ide om at der er absolut sandhed, uden at tage subjektivismens ide om at sandhed kun kan nås gennem fantasien.

Metafor forener fornuft og fantasi.

Metafor er altså imaginativ rationalitet.

Sandhed er relativ til forståelse, der er derfor intet punkt hvorfra man kan se den absolutte sandhed. Det betyder ikke at der ikke findes sandheder, men bare at de er relative til vores konceptuelle system (igen igen), som er

forankret (grounded) i , og konstant testet af, vores erfaringer og andre medlemmer af vores kulturs erfaringer i vores daglige interaktioner med andre msk. og vores fysiske og kulturelle miljø.

Selvom der ikke er nogen absolut objektivitet kan der være en slags objektivitet relativt til en kulturs konceptuelle system.

Det både objektivismen og subjektivismen mangler er at vi forstår verden gennem vores interaktionerne med den.

26 The Myth of Objectivism in Western Philosophy and Linguistics.

s. 195

Our Challenge to the Myth of Objectivism

Opgørelse af sanhed hos objektivisterne. L&J conventional metaphors er inkonsistente med dem alle.

how standard theories of meaning are rooted in the myth of objectivism.

Meaning is Objective

eks. Man kan træne en papegøje til at sige 'det regner' uden at den selv aner hvad det betyder. Sætningen har den samme objektive mening ligegyldigt om den er sagt af et msk. eller en Papegøje. Og det er sandt hvis det tilfældigvis regner og falsk hvis det ikke gør.

Pba objektistens redegørelse for betydning forstår man den objektive mening med en sætning, hvis man forstår sætningerne hvorunder den er sand eller falsk.

Når objektivisten taler om at forstå den bogstavelige mening med en sætning – taler han om at forstå hvad der gør den objektiv sand eller falsk. Generelt er objektivistens syn på forståelse altså begrænset til omstændigheder for sandt eller falsk.

Meaning is Disembodied

Objektiv betydning er ikke betydning *for* nogen.

Udtryk i et naturligt sprog kan kun siges at have objektiv mening hvis meningen er uafhængig af hvad msk. gør.

Fitting the Words to the World without People or Human Understanding

Objektivister ser semantics som studiet af hvordan lingvistiske udtryk kan passe direkte på verden, uden indgriben af msk. forståelse.

A Theory of Meaning Is Based on a Theory of Truth

Det er muligt for en sætning i sig selv at passe på verden eller ej. Link til objektivistisk forståelse af mening som baseret på sandhed.

Meaning Is Independent of Use

Betydning skal også være objektivt. Derfor må det udelade alle subjektive elementer. Alt af egenart for en bestemt kontekst, kultur eller forståelsesform.

Meaning is Compositional – The Building Block Theory

Hvis verden er opbygget af veldefinerede objekter (og deres iboende egenskaber), kan vi give dem navne i et sprog.

Derfor kan vi konstruere et sprog der passer præcis på enhver situation i verden.

Hele sætningens betydning vil udelukkende afhænge af betydningen af enkeltdelene.

Objektivism Permits Ontological Relativity without Human Understanding

Den relative version af objektivismens syn på betydning, siger at betydning og sandhed er objektive reletivt til et givent sprog, men ikke universelt.

Linguistic Expressions Are Objects: The Premise of Objectivist Linguistics

Det der står. Mere s. 204

Grammar Is Independent of Meaning and Understanding

det der står – gramatik kan studeres uafhængigt af betydning. Især er Chomsky talsmand for denne retning.

The Objectivist Theory of Communication: A Version of the CONDUIT metaphor

- Meanings are objects
- Linguistic expressions are objects
- Linguistic expressions have meanings (in them)
- In communication, a speaker sends a fixed meaning to a hearer via the linguistic expressions associated with that meaning

What an Objectivist Account of Understanding Would Be Like

En person i en given kontekst kan forstå betydningen af en sætning på en anden måde end det der 'ligger' i sætningen – så tales om afsenderens mening.

Konsekvenser af objektivistisk forståelse af metafor:

- Der findes ikke metaforiske begreber eller betydning
- Metafor er kun et spørgsmål om sprog
- Ingen bogstavelig (konventionel) metafor
- M. kan kun bidrage til forståelse ved at få os til at se objektive ligheder.

27 How Metaphors Reveals the Limitations of the Myth of Objectivism

s. 210

L&J mener at Objektivisterne fejler i at redegøre for måden hvorpå vi forstår vores erfaring, vores tanker, og vores sprog.

En ordentlig redegørelse kræver:

- At se objekter som enheder relative til vores interaktion med verden og vores projektioner på den
- At se egenskaber som interaktive fremfor iboende
- At se kategorier som experiential gestalter defineret via prototype istedet for at se dem som strengt fixed og defineret via set theory.

L&J fokuseret på Metafor af følgende grunde:

- Hos objektivisterne er metafor af marginal interesse
- Metafor er udbredt ikke kun i vores sprog, men også i vores forståelsesapparat.
- En af de mest basale mekanismer til at forstå erfaring
- M kunne ny mening

The Objectivist Account of Conventional Metafor

Konventionelle metaforiske koncepter hos Obj. ikke eksisterende.

Eks. ville fordøje i 'Jeg kan ikke fordøje alle de facts' ikke være udtryk for metafor, men for at der findes to versioner af ordet 'fordøje'.

Måske gå med til at det engang var en metafor, men nu død metafor.

Den oprindelige metafor var en spørgsmål om afs. mening, ikke den bogstavelige mening.

Forkert fordi s. 212 bunden.

What's Wrong with the Objectivist Account

L&J argumenter viser (efter eget udsagn) at objektivisterne ikke alene tager fejl mht. metaforer, men at hele objektivismen er baseret på forkerte antagelser.

The similarity position

s. 214

The objectivist default: 'It's not out job'

L&J mener ikke at Objektivisterne kan argumentere mod dette (to betydninger af ord/metafor) og afviser derfor bare at der nogensiden har været en metafor.

Desuden siger Obj. sikkert bare at experientalister er koncentreret om hvad msk. tilfældigvis forstår virkeligheden og at obj. koncentrerer sig om hvad det rent faktisk betyder at noget er sandt eller falsk.

The Irrelevance of Objectivist Philosophy to Human Concerns

Obj. kan ikke forklare hvordan msk. ser verden (æv bæv)

Objectivist Models Outside of Objectivist Philosophy

Obj. bygger på matematikkens klare principper, men sådan ser verden ikke ud. Måske indefor begrænsede verdener (diskurser) men ikke herude.

Man kan godt bruge modellerne indenfor de begrænsede universer uden at man behøver at være objektivist.

God grund til at forsøge at se en situation på den måde, overskueligt, slutningerne konflikter ikke med hinanden.

summary

Kort og godt er obj ikke istand til at give en ordentlig forklaring på:

- Det msk. forståelsesapparat
- Msk sprog og komm.
- Msk videnskaber, specielt psykologi, antropologi, sociologi og lingvistik
- Moralske og æstetiske værdier
- videnskabelig forståelse via det msk konceptuelle system
- Hvordan matematik har en basis i msk forståelse.

28 Some Inadequacies of the Myth of Subjectivism

s. 223

Subj: Erfaring har ingen naturlig struktur. Derfor kan der ikke være nogen naturlige ydre begrænsninger på betydning og sandhed.

L&J: Erfaring er struktureret holistisk via experiential gestalts. Disse gestalter har struktur som ikke er arbitrær, istedet fremkommer dimensionerne som karakteriserer strukturen af gestalterne naturligt fra vores erfaring.

29 The Experientialist Alternative: Giving New Meaning to the Old Myths

s. 226

Sandhed er altid relativt til forståelse (igen) , som er baseret på et ikke universielt forståelsessystem.

Videnskabelig viden er stadig mulig, men at opgive påstanden om absolut sandhed kunne gøre videnskabelig praksis mere ansvarlig.

afviger fra subj. i afviselsen af den romantiske ide at imaginativ forståelse er fuldtændig ubundet.

L&J ser 'the experiential myth' klare ærterne for både subj. og obj.

30 Understanding

s. 229

Objektivismen afspejler msk. behov for at forstå den ydre verden for at kunne fungere ordentligt i den.

Subjektivismen fokuserer på interne aspekter af forståelse – Hvad individet finder betydningsfuldt og hvad der gør livet værd at leve.

Experientalismen: forener dem.

Gamle myter: Msk. separat fra sine omgivelser

Experientialisme: Msk. del af sine omgivelser.

Du kan ikke fungere i omgivelserne uden at ændre det eller blive ændret af det.

Forståelse fremkommer på flg måde:

- Naturen af vores kroppe og vores fysiske og kulturelle miljø pålægger os vores erfaring en struktur.
- Tilbagevendende erfaring leder til formation af kategorier, som er experiential gestalter. Sådanne gestalter definerer sammenhæng i vores erfaring.
- Vi forstår vores erfaring direkte når vi opfatter den som struktureret sammenhængende via gestalter som er opstået af vores interaktion med og i vores omgivelser.

- Vi forstår erfaring metaforisk når vi bruger en gestalt fra et område til at strukturere erfaring i et andet.

Exp. giver et rigere perspektiv på:

- Interpersonel komm. & Gensidig forståelse
- Selv forståelse
- Ritualer
- Æstetisk Oplevelse
- Politik

Selvforståelse er den kontinuerlige udvikling af nye livshistorier for en selv.

Religiøse ritualer er typisk metaforiske aktiviteter, der som regel involverer metonymier (objekter for noget mere).

Hvert kunst medie udvælger bestemte dimensioner af vores erfaring og udelader andre.

That's All Folks